

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конто почт. ш. 143.322
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 4-90 зб.
Чвертьріччя 12-00
Півріччя 21-00
Річно 40-00

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 750 зб., Німеччині 750 зб.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Бо-
гарії 750 зб., Австрії 750 зб.,
Збіра адреса 1 зб.

Телеф. Редакції: 29-41
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА

20 сот.

Українці на VIII. Конгресі Національностей.

ЗАГАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР КОНГРЕСУ.

Цьогорічний VIII Конгрес Національностей, що відбувся у Відні в дні від 29. червня до 1. липня, був багатий програмно і надзвичайно цікавий розроблюванням там проблемами. На перше місце вибивалися там реферати проф. Бюсе з Лозанни на тему поширення міжнародних законів про охорону меншин на всі держави, і реферат ген. секретаря Конгресу д-ра А. Мендеса про дооперішні підсумки праці Союзу Народів в ділянці меншинних прав і зажадань.

Новиною на цьому Конгресі були реферати представників поодиноких церков „про зберігання прав у діяльності церков“. Основні реферати на цю тему виступили прелат д-р Дрескер з Берліна, декан проф. д-р Ерліх з Любляни (рим.-кат. церква), парох церкви св. Варвари у Відні о. д-р М. Горнікевич (українська гр.-кат. церква), проф. д-р Келлер з Женеви (евангел. церква) і проф. Карташов, б. міністр віроісповідань в Росії (правосл. церква).

Вже з вищесказаного видно, що обсяг заінтересування Конгресу був дуже великий. Організація Конгресу цим разом стояла на високому рівні.

Шість перший день конгресу був присвячений виключно ідеологічним рефератам на тему праці Конгресу Організованих Національностей. Надзвичайно цінною була тут промова голови Конгресу д-ра Вільфана. Всі члени преміалі, представники 7-ох найбільших національних груп, виступали свої програмові заяви. Від українців заступає у другий рік голову УПР посла д-ра Дмитра Левницького пос. Зеновій Пеленський.

ЗАЯВА ПОС. З. ПЕЛЕНСЬКОГО.

Пане президенте і Високий Конгресе! — говорю наші представники. — Навязуючи до наших попередніх заяв, коли ми, українці, беремо від літ активну участь в європейських конгресах національностей і разом з численними іншими заступниками тут народами, солідарно домагаємося дотримання та розбудови охорони національних меншин, то проте ні на один мент не забуваємо, що вимоги і права нашого народу далеко переступають межі меншинної охорони. Бо: 1) В більшості українських країв, що прилучені до чужонаціональних держав, ми не є меншістю, лише творимо безоглядно більшість місцевого населення, а саме у Сх. Галичині, на Волині і Поліссі в Польщі, а далі в українській частині Буковини та Бессарабії в Румунії і на українській території в Чехословаччині у т. зв. Закарпатті; 2) Значні українські землі як напр. Галичина і Закарпаття крім загальних постанов про охорону меншин мають ще у міжнародно-праві загарантовані підком окремі права, загарантовані міжнародними договорами. Це торкається права Сх. Галичини і Закарпаття до автономного устрою і це право підписали великі держави разом з державами заінтересованими. А проте зупереч цьому зобов'язанню дотичні держави цього нашого права не здійснили. Тому підносимо тут також як на інших місцях якнайбільше наш голос не тільки за найповнішим здійсненням меншинних законів супроти нас, але також за виконанням загарантованих у міжнародних договорах права наших країв на автономію в дотичних державках. „Якщо згадане сьогодні з вичисленістю виявлене нам моральне спільноту і підтримку в зв'язку з відомими подіями з осені 1930 р. (т. зв. паціфікація), то одночасно звертаємося до Вас з проханнями підтримати нас солідарно також у наших змаганнях добути згадані вище загарантовані нам права. Умовами права, так як це ми готові зі своєю душою підтримати змагання інших народів.

Усе, що ми бачимо нині тут у Відні, як також у Женеві, Лозанні та інших місцях, вказує нам, що грядуть нові часи, овіяні новим духом — а саме: духом солідарності, який посприяє охоплювати краї та народи. Вікниці та естафети мусять загарантовувати право перед нами. При розбудові цього нового духа тепе-

рішнього часу наші конгреси національностей співпрацюють з особливою енергією. З задоволенням та оправданою гордістю можемо вже нині ствердити, що наша праця — як вказує на це поважна дебата в англ. палаті лордів — не остає без наслідків.

Одначе ми підємо у своїх бажаннях ще далі. Цим нашим найпакшим бажанням є, щоб наші конгреси здобули собі своєю достойною працею пошану і моральний авторитет у цілому світі. Повага нашої організації хай витисне свою печать на обличчі політичного світу і хай послужить на користь поступу та здійснення справедливого співжиття народів і держав.

БУКОВИНА І ЗАКАРПАТТЯ.

Українців із Буковини репрезентував на Конгресі ним разом тільки голова хліборобської національної партії б. пос. Кракалія. Представника української націонал-демократичної партії з Буковини, сен. д-ра Залозецького, ним разом не було. Не було також ні одного представника українського національного табору з

Манджурія проти комуністів.

(Від власного кореспондента).

Енергійні заходи уряду. — Новий державний апарат. — Основні закони. — Прикордонна сторожа. — Реформи на східно-китайській залізниці.

Харбін, 24. червня.

Кілька днів тому почалась підготовча праця над плановою ліквідацією бандитів і комуністів, які ведуть таємну акцію проти уряду та тих, що підтримують уряд. Одночасно ті комуністи, що засіли на східно-китайській залізниці ведуть також боротьбу за утримання на залізничній гомінданівців, які всюди піддержують контакт зі старими діячами, що не хочуть складати зброї даром, що їх сили вже зовсім підупали.

Тепер фактично весь район на захід від Харбіна до самого кордону з Забайкальською зовсім тихий. Ніяких бандитів та оборонців старої влади нема, залишилися малі відділи у деяких місцях на східному відтинку залізниці та в районі на північ від Хайлуна, що лежить на кінці хуайської залізниці. Два дні тому ескадрона літаків сильно бомбардувала центр ген. Ма, що знаходиться десь на північ від Хайлуна. За доказ смерті ген. Ма, або доставлення його живим цікавський командант, представник влади Маньчжу-Го (офіційна назва нової держави), згодою велику нагороду на 100 тисяч даянів (приблизно 18.000 ам. доларів).

Всі інші краї великої землі Маньчжу-Го майже спокійні. Тільки рідко коли невеличка купка хунхузів нападе на якийсь поїзд, або на приватну квартиру. Бувають такі випадки і в самому Харбіні, але зовсім нема їх на Сибірській (Чань-чунь) ні в Гіріні, ні в Мукдені ні в Цзічкар.

Державний апарат всюди потрохи налажується. Сотні урядовців призначують на нові посади, викидають тих, що працювали при старій владі, що були зв'язані з різними хабарниками, підтримували гомінданівців, комуністів. Були такі випадки, коли урядовець при старій владі був у зв'язку з хунхузами.

Основні закони краю творять на зразок європейських країв і видно, що ті численні японські радники працюють добре для нової держави. Рівночасно йдуть реформи для знижки податків, яких тут чимало.

Це дає полекші населенню, але до нормального стану ще дуже далеко, бо по всіх установах є ще багато прихвильників гомінданівської партії, що ставляться ворожо до молодого держави.

Це і причина очискування адміністративного апарату. Рівночасно у Харбіні оголошено виможний стан, побільшено військову сторожу і дано виможні права поліції, що переводить арешти і туси. Серед службовців східно-китайської залізниці великий переполох. Ходять чутки, що вищі урядовці приготуються до втечі

Для вломників не існують посвячені місця ні посвячені предмети,

тому треба забезпечити від крадіжки з вломом церковну утвар і церковні дороговісності

у Т-ві Взаїмних Безпечень „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Закарпаття. Зате від ряду літ репрезентує наше населення Закарпаття на терені Конгресу пос Куртик, що подає себе офіційно за москаля у своїх виступах відстоює автономію Закарпаття, у приватних розмовах зве себе „русинаком“, а в тактиці на конгресі солідаризується з чехо-слованськими малярами. Словом — непо-розуміння, якого на жаль не можна усунути з конгресу, а залякати цілковитий пасивності закарпатських українців у цих важливих справах.

Промову пос. Мілени Рудницької і реферат о. д-ра М. Горнікевича подамо у чергових числах.

з краю і відправляють свою рідню до СРСР, але все це робиться тайно.

Всі таємні комуністичні організації та різні червоної клуби, що так добре жили за старих часів на східно-китайській залізниці в її залізничних клубах, тепер припинили свою діяльність, а на останніх сходинах їх члени ставили такі цікаві запити:

— Чому з СРСР пишуть, що там голод, чому п'ятилітка не вдається? Чи правда, що радянські адміністратори на сх.-китайській залізничі не хотять платити грошей тим службовцям, що покинули залізницю через свій старий вік...

Такі запити притягають і молоді на такі збори. Одночасно слідкування поліції та припинення всякої комуністичної акції довели до того, що радянський консул дав розпорядок припинити такі збори. Це зробило велике враження на радянців.

На посаду помічника управителя залізниці призначено відомого манджурця І-Лі-Чуна, бувшого секретаря відомого китайського (манджурського) дипломата Лі Тіа-О. Цей дипломат кілька років тому помер у Фінляндії як представник Китаю.

Старий манджурець зумів вихопити своїй близьких у своїх ідеях, і ще в 1919 році у розмові з нашим кореспондентом у Владивостоці, сказав:

— Сучасного стану Китаю я не поділяю, бо раніш у нас правила манджурська династія, влада мого народу, що її добре знав і розумів, але тепер все більш правлять військові люди, яким життя поодиноких людей байдуже. Це не добре.

Його бувший секретар тепер стоїть на чолі союзу манджурців та монголів. Невдовзі він заявив, що одиникий шлях для спасення цих двох націй — створити сильну державу в Маньчжу-Го, підтримувати її уряд та правителя Пу-І, а також примувати до того, щоб ця держава була назавжди самостійна і не мала ніяких зв'язків з Китаєм, що її експлуатував і сприявав розвій манджурської і монгольської культури, китайуючи народи і захоплюючи всі адміністративні уряди.

Микола В. Самійлович.

ЧИ ТО НЕ СОРОМ,

що я досі не є членом Матернього Товариства „Просвіта“??

(Вкладка всього 2.— зб. в рік)

XI. Сокільський Здвиг у Празі.

(Докінчення).

Чеські легіони. — Ще раз славянофільство. — Перший український виступ. — Вистава нашого мистецтва.

Праве крило виставки на перший погляд менше характеристичне для сокільського руху. Середина більша зала присвячена визвольній боротьбі. Тут згуртовано в світлинах усі етапи, які переходили чеські легіони в Україні, Росії, Італії й Франції. Тут і там видніє пляката якогось сокільського свята у Владивостоці, у Римі, у Коняку (Франція). Тільки одним невеличким слідом знати тут сокільство, але незримо воно зринає понад рядами новобранців, що вдруге зібрані на порога. Ось світлина: Т. Масарик говорить до полку чеських легіонерів у Масво (Альзатія). Величезна рівнина якоїсь (мабуть спортової) площі. Його постать, худя й висока, чорніє на тлі сірого неба. Промовистим рухом руки підчеркує він промову. А в деякій віддалі (відступ доволі великий) темніють ряди людей у струнких кольонах. Оця гладка, пуста площа поміж промовцем і слухачами напружує. Відчуваєте, що тут навізуються невидимі нитки між проводиром і масою. По цій площині котяться його слова й ворухать думки глядачів. А простір родить простору думку. І сокільський рух приготується до найвищого іспиту в своєму визвольному леті.

Вистава визвольної боротьби оточена виставами міністерств війни та народного здоров'я, чеської залізничної й пошти. Це вже картини сучасної Чехії, добре загосподарованої й життєздатної країни. А поруч із ними два павільони менше щасливих Соколів: лужицьких сербів і українців.

У лужицькому відділі сидить синьоока лужицька красуня, загорнена у квітчасту мальовничу хустку. Вона дивиться соромливо зпід білого чепчика й бентежиться, коли надто багато уваги звертати на неї. „Ганка“ вміє говорити по чеськи (хоча з пруським акцентом), тому, що тут ходила до школи. „У нас багато дітей посилають сюди до шкіл“ пояснює неспішно.

Лужицькі серби, яких залишилося тепер 150.000 у болотах Спревальду, шукають у Чехії підтримки для збереження своєї славянської своєрідності. І тут їм легко знаходять. Чехи пам'ятають, що зі своєю самостійністю не досягнули ще всього. Німецьке море довкола і малярський смолоскип на півдні не дають їм спокійно спати. І тому повторюють наново трохи перемелене, але ще відсвіжене гасло — славянофільства.

Недалеко від лужицьких сербів міститься в невеличкому павільоні „Союз Славянських Жінок“, новий доказ отого славянофільського гасла. У виділлі цього товариства засідають чешки, польки, росіянки, болгарки, югославянки; щороку влаштовують зїзди в одній зі славянських столиць.

„Ми ведемо працю для зближення всіх слав'ян“, розказує мені огрядна чеська дама, що си-

дить за столиком у цьому станку. „Влаштуємо спільні сходини, музикальні і літературні вечори, пропагуємо славянські мови“. А по хвилині додає всміхаючись: „Треба-ж нам зєднуватись, боронитись проти німецької небезпеки“. От у чому заковика.

На мій запит, чому нема українок у цій організації, вона бентежиться: „Здається мені, що є, — а по хвилині додає, — ми запропонували, але якось вони не приходили на сходини“. Видко, вона „добре вихована“ людина й не хоче мені говорити, що для них мало користі з недержавної нації. Але як на злість, саме поруч із ними у великому, просторому станку, розляглися українські соколи.

Українське сокільство має вже й у ЧСР. свою традицію. Численні кадри молоді, що виємігрували у перших повоєнних роках, знайшли тут широку, прегарно розроблену сокільську організацію. Зрозуміло, що вона захопилася виховними гаслами Сокола, памятаючи ще живо недавні подробиці нашої невдачі.

У 1922—23 р. засновано перше сокільське гніздо в Полебрадах, далші хутко після цього у Пшібрамі, Брні й Празі. Головним успіхом нашого сокільства в ЧСР. була участь соколів у 8. чеському здвигу, у Празі, де наші соколи заманіфестували зорганізованим виступом свою участь у сокільській роботі.

Отож 9. всесокільський здвиг повинен бути дальшим, кращим проявом такої сокільської свідомості. Першим кроком до цього можна вважати нашу виставу, відкриту дня 18. червня ц. р.

Виступає на ній Союз Українського Сокільства за кордоном та кооператива „Українське Народне Мистецтво“ у Львові, зі співучастю

кооп. „Гуцульщина“ у Косові та артисток Кульчицьких з Пермишля. Обі чоловічі стіни павільону займають сокільські експонати, світлин, прапори. Три сокільські гнізда в ЧСР., Полебрадах, Пшібрамі, Прага, одно гніздо з Аргентини та світлин нашого краевого сокільського руху. Особливе враження роблять мальовничі плакати краевого та ювілейного здвигу в 1911 р. та 1914 р., оба роботи маляра Івасюка. По середній залі на тлі темного килима біле погруддя М. Тірша.

Наші мистецькі кооперативи виступили з багатим етнографічним матеріалом. Три повні народні строї, з Городенщини, Гуцульщини й Товмаччини, кожний у своєму відділі показують різноманітність нашого мистецького надбання. Сестри Кульчицькі дали кілька майстерно колірових килимів, які дивують чужинця публіку своїм стилізованим, майже модерним рисунком. Дерев'яні різьби та гарна кераміка розложені по столах.

Чехи подивляють цю роботу. Багато з них було в Галичині, підчас війни, всі вони відрізняють свідомо українців від росіян та поляків. Розпитують про відносини, про сокільську роботу, цікавляться її поступом.

Народне мистецтво дивує їх різноманітністю. Гуцульські вироби відомі вже тим, що побували на Закарпатті. Але ніжні буковинські вишивки та гнучкі полтавські гапті такі відмінні від ярких гуцульських барв, що приєднують кожного розпитувати про причини цих різниць.

Виставку відвідали у день відкриття всі присутні чеські і закордонні гості. У середу, дня 21. червня оглянув сокільську виставку президент Т. Г. Масарик, а дня 26. червня ц. р. міністер торгівлі д-р Матоушек. Відвідувачів було дуже багато, але натовпу сподівалося на святіві здвигові дні, 3—6 липня ц. р., коли тисячі чеських соколів заповнять Прагу. Тоді й відкриє наша виставка оте освідомлююче завдання, яке поставила своєю метою.

С. К.—4

3 життя української кольонії у Відні.

Свято тристалиття народин гетьмана Івана Мазепи, полчене з відкриттям нової домівки Українського Клубу. — Заходи біля утворення українського архіву.

Чотири віденські українські установи, а саме: Українська Бесіда, Товариство українських робітників „Родина“, Український Жіночий Союз і Українське Студентське Т-во „Січ“ придбали у Відні спільними силами прегарну домівку з великою, репрезентаційною салею (пригідною і для концертів та вистав). Салею розмалювали в українському стилі та зробили її правдивим, повним життя осередком українського руху в наддунайській столиці. Хід свята був такий:

В суботу, 25 червня ц. р. в год. 8.30 веч. парох греко-кат. церкви св. Варвари у Відні о. д-р МIRON Горникевич посвятив нову домівку в присутності всіх членів української кольонії у Відні, багатьох чужинців і посла Зенона Пеленського, що приїхав був сюди на Конгрес На-

ціональностей. У часі відправи співав хор під управою п. Гнатишина Андрія. Після того віддав домівку для загального ужитку сеньор українських віденських громадян, ген.-ад'ютант Зхар Павлюх. Його промова зробила на всіх сильне враження як змістом, так і формою. Швидко потім почалося свято з нагоди 300-літ народни великого українського державника гетьмана Мазепи.

На свято зложилися такі точки: вступне слово п. Волод. Мацілінського, декорування старшин і стрільців УГА пропам'ятною відзнакою, далі хоріві продукції мужеського і жіночого хору під батутною меткою та австрійського диригента п. Гнатишина, гарна декламація д-ра Г. Мороз, сольоспіви д-ра Тисяка, п. Савки і

ФЕПЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 9. ЛИПНЯ 1932.

СТ. ЛЕВИНСЬКИЙ.

З японського дому. ПОЕТИЧНІ ПРОХОДИ.

За якийсь час почали вони виходити разом у місто. Ойдали при вуличному столику одного з дешевих (бістро) або у літній каварні парку Момсурі; балакали або й мовчали прислухуючись до голосів життя. Воно вміло розказати стільки японцям, чого ми навіть не помітилиб... Згодом в став частим учасником таких проходів. Не пам'ятаю, як це вперше сталося. Я мусів стрінути їх у каварні і присісти до столика. А може випадково вийшли ми разом з дому. Зрештою, це неважливо; я був одиноким свідком їх першої і другої зустрічі і тому став ніби складовою частиною їх знайомства. Просто принадок з'явив мене з ними. Дійшло до того, що коли мали вийти, то шукали мене по всьому домі. Досяг не знаю, навіщо я був їм потрібний. Може як перекладач, хоч мов знайомство японської мови було невелике. Зрештою, вони порозумівалися руками краще, як словами. А коли зрозуміли таємну мову жестів і виразу обличчя то сміялися як діти. Я сміявся з ними, хоч не завжди розумів.

Одного дня забрали ми на бульвар Інвалідів. Була вже пізня весна. Деревця радшалися свіжильми листочками, сміялися до сонця, трем-

тіли, шепотіли за кожною гостинною вітру, ніби ніколи ще зеленого листа не мали. А серед бульвару розтаборився, із яскравими колірами і гучною, крикливою забавою, звичайний, паризький ярмарок. З кожної ярмарочної буди частували нас солодощами, приваблювали танцями, спокучували музикою, порнографічними листівками. Але нам не було ані до ласощів, ані до танців цього дня, а просто хотілось дивитися і вітатися гарним днем, веселістю інших. Ми йшли серединою бульвару, серед безжурної, веселої юрби, що тручала нас безперемонно, реготалася, лашіла потом, сонцем, життям. Так зайшли ми перед першу карузель і минули її щасливо. Друга, венароком, задержала нас.

Людська веселість заразляла. Йдеш попри неї, всміхається до тебе, але коли вилізе вона зневажа на дерев'яні коники, медведі, жирафи ярмарочної карузели, коли підне божевільний герц при звуках заржаного і страшенно верескливого музичного пуделка, коли вбере таку яскраву шапку блазня на голову і стане балакати до тебе тисячу захлиплими гримасами, тоді...

Не знаю як інші, але я завжди мав до цих невольних машин і їх підприєміців, дивую якусь симпатію, таку саму, як до музик італійської землі, що від Альпі до Калабрії, по всіх залитих сонцем дорогах Італії, крутять такі скрипучі, музичні скрипки.

Ми дивилися хвилинку мовчки, як крути-

грубих і претяжких жінок, на зухвалі і неворотних жовнірів, на дітей, що пишно розсипали очі на ці дивогляди. Машини арталися, риніла, ревіла, реготалася.

І нам стало заздро за цей безжурний ритм. Чи треба дивуватися? В така веселість на світі, що у неї поринаєш як у глибокий сон. А потім будишся з неї спокійний, відпочитий, віджений.

Здається, бонза перший виліз на розтоділу дошку. Ми пішли за ним, ще дещо веселі, непевні. Пані Давре, вся червона від сорому, біла на низенького білого медведя, ми оба з Матцею посідали на рухомі коні. Треба було бити цього поважного японця, як він реготав, всю душу клав у свою забаву, бавив себе і всіх навколо. Діти плаєскали в долоні і ревіли в утіху. Один маленький хлопчик потягував японця за ногу, а коли його пишній капалок виліз на ногу, зараз-же пішов по руках навколо карузели, зараз-же пішов по руках навколо карузели.

Пані Давре тільки воміхалася. Про що думала тоді? Чи усміх її налякала ця очайдуна? Чи дещо розперезанія забави? Чи може веселість була для неї тільки претекстом для відтворення в уяві якогось невідомого нам минулого, по якому ніколи не могла цілком розпрощатися?

А може балакала тільки відпочити? Коли вчорнім холодком вертали ми до дому, мовчала гостинна поміж ними. Але ввечері у нашому мовчанні ані нудьги, ані втоми, скоріше вдячності.

(Продовження буде)

партія арештованих приїхав прокуратор із окружного суду в Сяніку і там на місці перовичі пересудування.

Для 5. липня приїхав був на місце теж директор департаменту міністерства внутрішніх справ Гавке-Новак. Від кількох днів перебував там теж начальник відділу безпеки львівського повітства Соханський, в якого інтерв'ювали арештованих селян і анкетування неспотрібних варт біля телефонів, тому, що ніяких випадків саботажів у повіті не було.

До Сяніка, куди відсилають всіх арештованих, виїхав посол д-р Біляк, для організування харчової допомоги арештованим селянам та їх правній оборони.

Про точний хід подій можна буде написати швидко після зібрання відомостей зі всіх місцевостей.

Пос. М. Магчак.

Храмове свято в церкві Премудрости Божої.

Львів, 7. липня 1932.

Нашим читачам відомо, що заходами прототипування оо. Студитів о. Кліментія Шептицького й управи Національного Музею місто Львів обогатилося перед двома роками на одну прегарну, пам'яткову давнього українського церковно-архітектурного стилю, а саме наскрізь оригінальну бойківську церкву, що її перенесено з села Кривка, пов. Турка, на поля Кривчицької котловини за личаківським двірцем, де вона обслуговує не тільки Студитівську братію, яка арміїстилася в сусідньому монастирі, але й гр.-кат. населення найближчої околиці, яка в останніх роках чим раз більше розбудовується. Церкву ту змонтовано в такому самому виді, в якому вона стояла від половини XVIII століття у Кривці, а внутрі прикрашено стилем старим іконостазом, старими іконами, свічниками, диванами то-що, так, що вона нині і в середині і зовні уявляє з себе неабияку цінність і притягає до себе не тільки в навілі і свята, але й у будні дні численні гурти вірних та цікавих з цілого Львова, які не можуть нею до-схочу налюбуватися.

Оту церкву оо. Студитів, під омофором Премудрости Божої, у якій відправи йдуть від осені 1930 року, посвячено торжественно при співучасті Експел. митрополита Шептицького, Преосв. єпископа д-ра Івана Бучка і визначних членів капітули в день св. Івана (7. липня) 1931 р. А нині, 7. VII. 1932, відбулося перше її храмове свято (празник), що стягнуло, не зважаючи на відсутність якоїнебудь реклами, все таки доволі доважну скількість вірних.

Храмове свято попередили відправи литі в середу вечором і утрині та читаних Служб Божих у четвер рано, після чого слідувала торжественна співана Служба Божа, що її celebрував о. прабат Куницький в асистії кількох оо. Студитів. Співав дуже гарно мішаний хор парохіальної церкви св. Петра і Павла, звідки явилася теж процесія під проводом о. сов. Дуткевича. З інших львівських церков явився тільки о. крил. Ковальський. Провід до зібраного народу виголосив на дворі молодий чернець чину св. Ізавителя (Ремімпторістів) із Голоска. Свято закінчилося багаточисельними і водосвяттями, після чого вірні розійшлися з великим вдоволенням домі.

11½ годин через Атлантик.

Бравурний лет двох американців довкола світа.

В середу в год. 14.15 над Бремою появився аероплан, який подавав на літак, на якому два американці Меттери і Гріферін вибрались у подорож довкола світа. І справді показалося, що це ті два сміливі летуни, які пролетіли Атлантик у рекордовому часі 11½ годин, зючи на 2 години рекорд, устійнений в травні ц. р. панєю Іргард. В год. 15.15 вони пролетіли над Ганновером, беручи напрямом на Берлін. Не зважаючи на бурю, яка панувала в той час поміж Лябою і Бранденбургією, летуни прилетіли в 17.40 до Берліна і вичадили на летунському полі Темпельгоф. Привітали їх американським гимном, а на головний майдан втягнуто прапор Злучених Держав. З двох летунів майже зовсім виснажений був Маттери. Тому в перших хвилинах після вичалення вони не були асимілативними ближчих інформацій про свою подорож. Вони сказали лише приготувати їхній літак до дальшої подорожі та оповіли, що над Атлантиком влетіли у сферу бурі, що примусила їх знизитися до висоти 5-ти метрів над рівень моря. Геройські летуни відіхали з летунського поля до американської амбасаді, стаючи гостями америк. амбасадора Сакста. В той же сам вечір, в год. 21.02, відлетіли вони даліше, в напрямку на Москву.

Льойд Джордж їде до Москви

Колишній англ. прем'єр Льойд Джордж має приїхати в половині липня до Москви wraz із групою англійських туристів, у зв'язку з прогулькою, що її алаштує радянське товариство „Інтурист“. Льойд Джордж відвідає Сталіна, Молотова, Литвінова і Крестінського та інших провідних мужів СРСР. Крім Москви і Ленінграду відвідає Льойд Джордж також Україну і Північ.

Зате Ромею Ролан, до якого більшовицький уряд звертався двічі із запросинами відвідати СРСР, відмовився від участі в тій прогульці, мотивуючи це алім станом свого здоров'я. Не помогли й запросини, що їх вислав до Ромею Ролана Максим Горький.

Дрібні вісти.

В Лондоні розпочався сенсаційний процес за вбивство молодого аристократа Стефанса його любовницею Барней. З огляду на приналежність обвинуваченої і дената до сфер високої англ. аристократії, цей процес є сенсацією лондонського дня. Перед судовим будинком зібралася така юрба, що прийшло до сутички з поліцією.

У Варшаві йде далі сенсаційний процес проти мійського радного Семйонковського „Тасемки“, як шефа терористичної банди, що обдирає купців і торговців на міському базарі. Зізнання свідків одностайно стверджують, небували відносини, нагадуючі децю Чикаго й банду Аль Капона. Пікантними є ті моменти, в яких „Тасемка“ боронить себе, як активного і визначного члена санаційних соціалістів Б.Б.С. Деякі свідки сильно обтяжують дільницький комісаріат поліції, який знехтував донесення та пошкодованих потішав, що вони „ще живі“ і тому нема чого робити гармидеру.

Проти „Іл. Курера Цолд.“ виступив санаційний журнал „Пшелом“, гостро критикуючи спосіб ведення тої краківської газети і її методи та домагаючись від посла ББ. Маріяна Домбровського, власника і гол. ред. І.К.Ц., щоби він склав посольський мандат.

Туреччина ввійшла назад до Ліги Націй. Запросило її 27 держав. Внесок на прийняття її до Ліги Націй Надзвичайні Збори Л. Н. прийняли одностайно.

Останні дні

Виставки сучасної української графіки.

12. липня останній день виставки сучасної графіки, яка в 5. год. пополудні закінчується. Ця виставка, що проходить з великим успіхом та здобула загальне признание, особливо у фахових кругах цілою низкою прихильних рецензій і відгуків в радіо, мусить переконати усіх, що вона була кінцевою потребою і на часі, як ще одно успішне наше культурне діло.

Зпоміж чужих рецензій звертає увагу велика рецензія спеціаліста, відомого польського графіка і проф. львівської політехніки мистця Л. Тировіча в „Слові Польським“, яку уважаємо найбільш основною. Рівнож відгук у радіо відомого мистця Ліле а групи „Артес“ підніс виставку до заслуженої висоти. „Газета Поранна“ помістила так само велику рецензію, з великим знанням предмету і ґрунтовним перестудіюванням експонатів пера відомого критика Кіліян-Станіславської, що доповнює цикл фахових рецензій разом зі знаним нам давніше А. Ляутербахом з „Хвілі“. Також крім рецензій, „Хвілі“ помістила 8 ілюстрацій з виставки у своїм додатку. Далі йдуть великі фейлетони в „Газеті Львівській“, „Вісці Новій“, „Відомостях Поранних“, „Дзєнніку Львівському“ і т. д. — словом вся чужа львівська преса згадала про виставку, як діло непересічного мистецького рівня.

Рівнож і вся українська преса зазначила культурне і мистецьке значіння виставки, особливо відділу експедиції заготовки державних паперів і Нарбута, поміщуючи рецензії і огляди з багатьома ілюстраціями. Цей відділ, що займає центральне місце на виставці і якому відведено найкраще місце, себто середню залу (цілу) виставки, робив на наших глядачів особливе враження. Бо тут же всі наші державні цінні папери, гроші, герби і т. д. у виконанню найкращих наших графіків того часу — майже всі оригінали курсують в свій час грошей і велика скількість проектів не виконаних. Публика цікавилася проектом 5 карбованців з портретом Франка.

До цього часу виставку відвідало около 1500 осіб, з чого половина чужинців.

Загально беручи, — число глядачів є мале. Виставка експедиції заготовки державних паперів сама повинна би зібрати що найменше п'ятикратно самих українських глядачів, бо цей відділ має кольосальне виховує значіння і

спогади недавньої нашої державности в її інтимній культурній роботі.

Тому ще раз звертаємо увагу на цю виставку широких кол нашого громадянства, рівнож усіх організацій, гуртків і т. д., бо другої такої оглянути таку виставку не буде.

ОСТАННІ ВІСТИ

НАПРУЖЕННЯ В ЛЬОЗАННІ.

ЛЬОЗАННА, 7. VII. ПАТ. Шефи шістьох делегацій були двома наворотами на конференції Мекдональда. Перша конференція тягнулася в 6 години пополудні до 7.30. Проте двох розмов і пекучих питань конференції а саме висоти німецьких відшкодувань і німецьких політичних домагань не вирішено. Тому Мекдональд скликав пераз шефів 6 делегацій на нараду в год. 2-го вечором і предложив низку текстів проектів відшкодування і зв'язаних з ними політичних питань. Народи тягнулися цілу годину і дискусія розвинулася над висотою суми німецьких відшкодувань, яку заплатити має Німеччина. Тут теж Мекдональд звернувся до делегації французької і німецької з закликом, щоби поклали собі руки до згоди і тим здають собі віддають народів. Ерію відповів, що нічого не сподіється від віддачності народів, але зате доложити уся зусиль, щоби конференція закінчилася успіхом. Заявив, що висота відшкодувань має другорядне значіння. Зате предложені тексти проектів мусять докладно переглянути експерти французької делегації і якщо лише устійнять тексти проектів, тоді Ерію негайно їх підпише. Висота відшкодувань уже не насуває ніяких непорозумінь. На тому засідання закінчилося. Таким чином французька делегація не вважав вже висоти відшкодувань справою першорядної ваги для себе, зате в політичних домаганнях Німеччини і в питаннях тісного зв'язку між довгами і відшкодуванням фр. делегація поводить далі наступливо.

ДИРЕКТОРІЯТ У НІМЕЧЧИНІ?

БЕРЛІН, 8. 7. ПАТ. Орган партії центру „Дер Дайтше“ оголосив ревіляційні вісти, нічебто генерал фон Шляйхер, канцлер фон Піпен і державний секретар Майснер задумували створити в Німеччині директоріат. Зміну відомості уступів німецької конституції передамо би під народне голосування. Засадничі зміни в конституції зводилися до того, що нім. кабінет був би незалежний від парламенту. Утворено би другу вищу палату парламенту, зложеною з членів іменованих президентом Німеччини. Член вищої палати іменував би президент зпоміж організацій промислу, рільництва, профес. соція і духовенства католицького та протестантського. Також поширено би владу президента, його вибрано би зпоміж двох кандидатів, одного кандидата райхстагу, другого вибраного комітетом, який складався би зпоміж пронапартиїних одиниць, а їх покликував би до комітету президент.

ВЕЛИКА БУРЯ У ЛЬВОВІ.

Вбитий і поранені від грому.

В четвер, 7. липня ц. р. біля 3 год. пополудні небо затгнулося чорними хмарами. Почав падати зливний дощ, так що вулицями текли потоки. Але цікаве явище. Злива не засягла майже Жовківської дільниці.

Зате громи, які розгулялися на добре, потягнули жертви в людях. І так при ауд. Калєвський ч. 30 грім убив робітника Яна Глоговського, а двох гімн. учеників З. Лучанського і С. Говсьоровського поразив тяжко. Обі жертви боряться з життям.

Смерть польського письменника.

Помер відомий польський письменник Ясиф Вайсенгоф у 72-ім р. життя. Це один із численних уже представників „шляхотського напрямку“ у польській літературі. Сам великий землевласник, що все своє життя провів у сфері аристократії, змалював у своїх повістях середовище близьке йому та добре відоме. Найкраща з тих повістей „Життя та думки Жигмонта Подфіліпського“ (вид. у 1898 р.) не сатира на сноба та сибарита.

За цією повістю йдуть дві невадні „Справа Доленги“ та „Блудний син“ і дві з більшим успіхом „Унія“ та „Гетьмани“, де автор дає аналіз ріжних політичних напрямків, партій і світоглядів. Та найкращі його твори це „Собор панна“ та „Луша“ (з 1911 і 1914 р.), де Вайсенгоф дає широку поетичну картину природи. Він умів у цих творах передати майстерно чар краєвидів, лісів і долів, в яких кохався до кінця життя як справжній мисливець. Саме ці твори найдовше залишаються у літературі. У 1929 р. Вайсенгоф дістав літературну нагороду Познаня, з цього року Варшави.

Льозанна.

Справа відповідальності за війну.

Серед льозанських розмов німці висунули справу політичних концесій для Німеччини за її згоду заплатити ще якусь глобальну суму для вірительних держав. Між тими концесіями надано передовсім питання відповідальності за світову війну, про яку каже спеціальний 231 арт. версайського договору та який для Німеччини має засадниче престижове значіння. Мекдональд запропонував якусь нову компромісну формулу, яка дозволила б скреслити ту образливу для Німеччини статтю версайського договору, але Еріо рішуче на це не погоджується, так само, як не згоджується на зрівняння німецьких збройних сил зі силами Франції.

Конференція прем'єрів.

В середу англ. прем'єр Мекдональд уперше запросив до конференційного бюро: прем'єрів Еріота і Папена. В Льозанні зрозуміли це як позначку покращання ситуації, коли англ. прем'єр не дає виступати вислухувати пропозицій Франції і Німеччини в присутності обох сторін.

Конференція 3-х прем'єрів перетворилася у конференцію 5-ти прем'єрів: Англії, Франції, Італії, Бельгії і Німеччини. Про її вислід не вдало ніякого комунікату та взагалі збережено найбільше довірливий її характер.

Песимізм Еріота.

Про 4-охгодинну конференцію прем'єрів, до якої вилучили Мекдональда, кореспонденти не могли довідатися тільки те, що вирішили на ній великі нові труднощі і що Еріо виявив тверду непохитність супроти настирливих домагань фон Папена. Коли Еріо вийшов з конференційної сали, заявив журналістам: „Все погостане і темне“. Еріо протиставляє якимнебудь концесіям, зв'язаним з союзницькими довгами. Зате він готов навіть знизити усталену глобальну суму 4-ох мільярдів марок, якщо Німеччина перестане агітувати політичні домагання. Зрештою, канцлер Папен теж не згодився на формулу, якою Мекдональд хотів би заступити згадану статтю верс. договору про німецьку вину за війну.

6-тигодинна конференція.

Конференція представників 6-ти т. зв. запрошуваних держав, в якій брали участь м. ін. прем'єри Англії, Франції і Німеччини, тривала в середу 6 годин і була двічі переривана. Врешті перервали її в 12 год. ночі. Перший вийшов Еріо. Коли журналісти спитали його, чи наради будуть продовжувати, відповів лаконічно „можливо“. Конференцію перервано до четверга.

Повноваження для Папена.

Нім. канцлер фон Папен отримав від свого уряду необхідні повноваження для переговорів у Льозанні.

Жнива в СРСР.

Вісти з цілого СРСР, що надходять до Москви, не вносять добрих звісток. Нпр., одеська округа призвела сима, що в дійсності засіяно 35-000 га землі, як дозволено в райорті. З цього приводу в громадських колах слідно занепокоєння. Вислідом того занепокоєння є розпорядок ради народних комісарів і Центрального Комітету, що доручає відповідальним керівникам жнива. Найбільш сенсаційною точкою декрету є об'єднання преміювати колективні за справи жнива. Преміюватимуть тільки ті колективи, що справним колективним залучать більшу кількість обіж на власні потреби.

НОВИНКИ

— Приймаю як данине в моїх Заведенні при вул. Сакстуській ч. 17 від 9—113—6. Н. а. с. 3-3
— Машини до шиття нові від 200 золотих поруче Юліан Ломага, Львів, Валова 11. 12-20
— Нові українські кооперативи. Рішенням Дирекції Реалізаційного Союзу Українських Кооперативів прийнято в членів Товариства такі кооперативи: 1. д. н. 20. травня 1932: 1) „Відбудова“, кооп. з обм. пор., Сквили, пов. Золочів. 2) „Районна Молодарня“, кооп. з обм. відл., Львів, пов. Луцьк. 3) „Районна Молодарня“, кооп. з обм. відл., Сергій Середній, пов. Рогатин. 4) „Районна Молодарня“, кооп. з обм. відл., Баранів, пов. Самбір. 5. Дня 27. травня 1932: 1) „Напів Поміч“, кооп. з обм. відл., Яблонів, пов. Коломия. 2) Кред. кооп. „Українська Шалниця“, кооп. з обм. відл., Говилів Великий, пов. Копичинці. 3) „Вигода“, кред. кооп. з обм. відл., Проміжжя, пов. Копичинці. 4) „Лікарська Самопоміч“, кооп. з обм. відл., Львів.
— Зайди взялося „Леско"? З приводу сумних подій у ліському повіті польська преса, зокрема варшавська, розписується широко про ті події і взагалі про відносини в повіті Лис-

З ПРИРОДИ І ТЕХНІКИ.

Експедиція Бауера і товаришів на Канчінгінгу.

Д-р Павло Бауер оповідає в німецьких наукових журналах про німецьку наукову експедицію з 1931 р. до третьої з чотирьох найвищих гір світа (8380 метрів) Канчінгінгу, положеної в Гімалаї на схід від Мавит Евересту. Для міліонів індійського населення ця величезна гора стала предметом релігійної культури. Понад споглядає на статично ген далеко на північ на височини Тибет, на захід на південну верховину державу Непал, а на схід на південну державу Сінки. Однак найгарячішим видається Канчінгінгу кожного ранку мешканцям європейської колонії і калітничої стації Дарджілінг, що положена на південь від нього.

Тоді, як ієрархізація наукова експедиція з 1930 р., яка хотіла вдертися на Канчінгінгу з північного заходу і мусіла завершити вже з висоти 6200 метрів, німецька наукова експедиція, що тривала від 14 липня до 18. вересня 1931 р., наступала на Канчінгінгу з північного сходу від сторони ледника Цему. За весь час експедиції, її учасники мусіли поборювати труднощі, які неспівуємим чином тяжко собі уявити. І так Канчінгінгу об'єднаний поясом стрімких, гірсько-приморських скель, високим на 1500—3500 метрів. Крім цього кожній хвилині загрожували учасникам експедиції лавини та каміні лавини, що майже без перерви з диким свистом і докостом авалювалися в пропасті. Часто траплялися випадки ризиків нещуд, характерних для таких величезних висот. Найбільшюю втратою експедиції була смерть носія Папанга і дослідника Германа Шаллера, які загинули 3. серпня 1931 р. з тої причини, що першому з них уступив під ніс сніг і він, похоловшившись потягнув за собою Шаллера так, що оба застрягли в глибоку на 600 метрів пропасті і загинули на місці. Їхні гроби нахальні на соняшних скелях острівці посеред ледника Цему.

Не вважаючи на цю трагічну втрату, учасники експедиції пішли далі в гору, аж 18. вересня ступили на висоті 8000 м. перед дуже стрімкою ледною стіною. Шпиль Канчінгінгу був тільки нечітких 600 метрів над ними, а дорога до нього не довша 1800

ко, який перетягла на „Леско“, „попавт лескі“. Така сама номенклатура фігурує також в офіційних комунікатах про ті події. Це дуже дивно, бо до цього часу не тільки наша, але й польська офіційна і неофіційна номенклатура знала тільки: Леско, повіт лиський.

— Фонд „Рідної Школи“ в Манджурії. Від манджурських українців надійшла до нас брошура п. а. „Дещо про Зелений Клин“. З цієї довідуюся, що українці, зібрані в Харбін, ухвалили: „установити окремий неперервний фонд Рідної Школи в Хінах“ — з метою розбудови українського приватного шкільництва на Далекому Сході. — Радіємо і вітаємо широким.

— Лев Шілер керівником театру „Атенеум“. Лев Шілер, відомий режисер львівських міських театрів, якого афера викликала недавно у Львові стільки шуму, перенісся до Варшави, де спільно з відомим актором Степаном Ярачем обіймає керму театру „Атенеум“. Дружина того театру буде зорганізована в кооперативу.

— Жерти купелів. З усіх сторін краю приходять вістки про жерти купелів. Топляться у ганбокій воді діти, але топляться і старші. Ось на терені громади Вишатиці, пов. Перемишль, утпився в часі купелів в Сяні 21-літній парубок Василь Малюта, тіла якого ще й досі не віднайшли. Уважайте на себе, а ще більше на діти, в часі купелів!

— Д-р Кіляр на волі. Д-р Ян Кіляр, відомий на львівському ґрунті гінеколог з вул. Льва Сап'їги, що виконав недавно на одній пацієнтці з провінції недозволену операцію, після якої вона померла, вийшов із слідчої тюрми на волю. Разом з ним випустили на волю жінку пекаря Кароліну Качоровську, яка спрямувала ту пацієнтку до д-ра Кіляра, а також міну асистентку того лікаря, акушерку Вікторію Дншкантову. Розправа проти них відбудеться перед трибуналом львівського окр. карного суду мабуть по фєр'ях.

— Страйки в Польщі. По останнім даним Головного Статистичного Уряду занотовано в IV. кварталі м. р. 93 страйки на терені Польщі. Страйки ті об'явили були 512 заводів праці. Страйкуючих було 16.792. Із загального числа страйків 77 вибухнуло на тлі непорозуміння за платню. Частинно або вповні виграли страйкуючі в 63 випадках. У страйку було страчених 171.891 днів праці.

— Страшна пропорція. Головний Статистичний Уряд у Варшаві оголосив дані з квітня про вільні посади. Виявляється, що на кожних вільних 100 посад було 1898 кандидатів. Серед умовних працівників було таких кандидатів найбільше. У текстильній промислі було їх 7010 осіб, у металевій 3262, у гірничій 2133, у гутній 921, серед некваліфікованих робітників 1650.

— Річні вістки. У Греції зменшили військову службу з 14 місяців на 12. — В Японії надали велику повені від адмір: 4 сотні жертв у додх-

метр'а. Тому, що ця стрісна ледна стіна була покрита грубою на 30 сантиметрів верствою дуже м'якого сніжого снігу, що кожної хвилини міг звалитися з нею на експедицію, д-р Бауер рішив завершити, об'єднуючи собі, що вернеться до того самого місця, як тільки покращають умовина.

Характеристично, що за весь час експедиції, її учасники не жили в зоні скопленого снігу до відлітання. Дуже цікаві фізіологічні дослідження учасників експедиції д-р Альфаві і Гартман. З цих дослідів виходить, що людина може поступово звикати, працювати без утрати здоров'я нормально ще навіть на висоті 8000 метрів.

Розбудова внаслідок руїни.

Ще в 1911 р. англійський фізик Радерфорд доказав експериментом, що внаслідок бомбардування атомів промінням альфа рази відколюються від бомбардуваного атома частинки водню. Весь цей процес відколу частинки водню назвали розбиттям атому і сповідалися, що в цей спосіб можна буде перемінити бомбардувані промінням альфа перші на цілком інші перші з меншим атомним тиском. Навіть наукові погляди на цей процес змінилися і загально приймають, що без огляду на відколу частинки водню постануть внаслідок бомбардування промінням альфа перші, що їх атомовий тисок є більший. Ця „розбудова“ перші відбувається так: Проміні альфа рази є це електрично заряджені атоми гелію, які порушують з великою швидкістю. Якщо ці заряджені атоми гелію бомбардують якийсь перше, то з атомів цього перші відколюються частинки водню і його атомовий тисок зменшується на одну одиницю. Однак рівночасно промін альфа себто частинка гелію, вчетверо тяжча від частинки водню, „приліплюється“ до атому бомбардуваного перші і білять бомбардування ось який: — прибути 4 одиниці атомового тиску (внаслідок „приліплення“ частинки гелію), втрати 1 одиниця атомового тиску („відколення“ одної частинки водню), сальдо: 3 одиниці атомового тиску, т. зв. бомбардований перше перемінюється на інший перше з атомовим тиском на 3 одиниці більшим. Себто „розбудова“ внаслідком „руїни“!

А. Л.

тисячі домів і мостів знищених. — Директором підбігуючої дослідної стації заснованої радянським урядом призначили жінку Рябієву; вона брала 2 роки тому участь в експедиції до землі Франца Йосифа. — Голова міста Стретсфорду, що зв'язане на віки з іменем Шекспіра, зробив своїй донці таку честь, що влаштував їй шлюб у новобудованім Шекспірівському театрі. — Повітряний „Граф Цепелін“ вернувся до Німеччини з подорожі по Англії.

— Ватиканські паспорт. Губернатор Ватикану видав розпорядок, що від 1. січня 1933 кожний, хто хоче ввійти на територію ватиканського міста мусітиме мати окрему „перепустку“. Це торкається теж відвідувачів ватиканського музею та його галерій.

— Новий план розбудови Москви. Німецький інженір Ернст Май склав новий план розбудови Москви, прийнятий міською управою. Місто буде поділене на три перстені; у першому будуть урядові будинки та торговельні підприємства, у другому мешкальні будинки, у третьому 24 т. зв. мешкальних комбінатів, які згодом стануть окремими частинами міста. Кожний „комбінат“ матиме великий торговельний дім, театр і кіно.

Із судової сали.

Юліан Цісик засуджений на місяць арешту.

Шановні читачі пригадують собі, що з початком 1931 р. голословною стала справа бувшого урядовця „Центросоюзу“ Юліана Цісика, якого за зловживання віддалили зі служби. Тоді Юліан Цісик оголосив отвертий лист, у якому в нечуваній спосіб накинувся на начальника директори „Центросоюзу“ п. Юліана Шепаровича і на бувшого начальника директори п. Сильвестра Герасимовича.

Як і треба було надіятися, п. Юліан Шепарович не пустив цієї атаки без відповіді, але безпременно зробив карне довнесення на Юліана Цісика за клевету. Справа доїжджала довго, бо обвинувачений наводив майже при кожній розправі нові докази, суд допускав їх і відкладав розправу. Вкінці дня 5. травня 1932. справа доїжджала до кінця. Ні один з покликаних Цісиком свідків не потвердив ні в найменшій проценті його звинувачень, навпаки: доказове постулювання виказало незвичайну солідність у веденні справ „Центросоюзу“.

Остаточно Юліан Цісика засудили за клевету на місяць арешту і за змалою на гривну. Проти засуду оголосили обвинувачений відклик.

П. Юліана Шепаровича заступав адвокат д-р Степан Шухевич.

Одночасно довідуюся, що справа дир. Герасимовича проти Юліана Цісика остаточно ще не покинута, бо обвинувачений і в цьому випадку старається її якими-небудь способами „розбудувати“.

II Нова книжка II

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Зміст: Наш рівень дискусії. Вплив суспільних ідей. Ріжні духовні потреби. Клопоты і ідеалами. Наші літературні взаємини. Між наукою й індивідуальністю. Теорія Тена. Маркс і література. Прагматичний критерій. Бергсонівська інтуїція. Ідея „праці“ Бжозовського. Між словом і ділом. Естетика Крочо. Між ідеєю і формою. Недоскази. Кіно — нове мистецтво. Примхи поезії. Геній і талант. Стружки.

244 стор. Ціна 3 зол. Для передплатників „Діло“ 2 зол. із порученою пересилкою зол. 3.10.

Відозви й комунікати.

Лювенські студенти — позір!

1. На випадок труднощів у видачі пільгового пашпорту на підставі „карти прийняття“, підписаної о. Журденом, треба негайно віднести по українськи на адресу: Nasus, rue de Malines 61, Louvain, Belgique, за ствердженням університетськими властями, що ті карти прийняття важчі і для університету. Треба подати ім'я, назвище, дату й місце уродження студента та його адресу й долучити на поручену відповідь дві міжнародні поштові марки на відповідь.

2. Тому, що деякі студенти, прийняті на студії в Лювані (Louvain) зреклалися свого прийняття, є там ще кілька вільних місць. Хто ще рефлектує на виїзд, нехай негайно зголоситься і доручить на адресу: Львів, вул. Сикстуська 39 а отсі документи: свідоцтво зрілості в оригіналі, свідоцтво вбогости, свідоцтво лікарське, заяву, підписану родичами або опікунами в приватності душпастиря, що будуть точно платити означену суму, свідоцтво моральності від місцевого душпастиря у запечатаній коверті, або прислаче ним безпосередньо до Академічного Душпастирства, 2 золоті на портові видатки (в марках) та одну фотографію до наліплення.

Оплата за ваканційні місяці (серпень і вересень) по 60 зол. місячно, а за курс французької мови 12.50 зол., за інші місяці 155 зол. місячно від жовтня ц. р. На портові й подорожні видатки около 300 зол., оскільки не буде сподіваних знижок на залізницях (з огляду на більше число подорожніх). Виїзд у перших днях серпня ц. р. для тих, що бажають виїхати на курс французької мови. Справи не можна гаяти.

У Львові, дня 4. липня 1932.

о. Д-р Микола Конрад.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

СПОРТ.

Л. К. С. — У. С. С. К. 8:3.

Дня 2, 3 і 5 ц. м. відбулися на токах УССК-у міжклубові ситківкові змагання ЛКС — УССК. Змагання, закінчені перемогою ЛКС-у, мали дуже цікавий хід. Своєю виграною завдячує ЛКС передовсім жінкам, а саме Дмоховській С. і Струмінській, які тепер безконкурентні. В УССК-у вибивалася молоденька Ліщинська, яка заповідається дуже добре. З муштин найліпше грав Дрогомирецький. У такій знаменитій формі не мали ми ще нагоди його бачити. Полишаючи велику рутину, притязі і скору орієнтацію, яка безперечно заважала йому на конкурента до титулу мистця, подивлялися ми незвичайну скорість і рухливість (гра м'яча), яка в першій мірі знаменує модерну ситківку. Рожанківський Я. грає теж дуже добре, при сітці моментами пориваючо і небезпечно, як значайно. Сасик з причини недиспозиції не досягнув повної форми. Кульчицький технічно і тактично без закиду, не дописує тільки антреваля. Пачовський без тренінгу, але добре уставлявання і спокій заповнили йому виграну. Рожанківський В. і Дзєрович грали амбітно.

Висади: Рожанківський Я. (ЛКС) — Сасик (УССК) 2:6, 6:3, 7:5; Дрогомирецький (УССК) — Кульчицький (ЛКС) 3:6, 6:2, 6:2; Пачовський (УССК) — Рожанківський (ЛКС) 4:6, 6:2, 7:5; Дзєрович (ЛКС) — Процишин (УССК) 6:3, 6:3; Дмоховська (ЛКС) — Дмоховська Д. (УССК) 6:0, 6:3; Струмінська (ЛКС) — Ліщинська (У.С.С.К.) 6:1, 3:6, 6:0; Кульчицький, Рожанківський Я. (ЛКС) — Сасик, Дрогомирецький (УССК) 7:5, 6:1; Пачовський, Процишин (УССК) — Рожанківський В., Дзєрович (ЛКС) 6:3, 6:4; Дмоховська С., Рожанківський Я. (ЛКС) — Ліщинська, Сасик (УССК) 6:4, 6:4; Струмінська, Кульчицький (ЛКС) — Федаківна, Дрогомирецький (УССК) 6:4, 9:7; Рожанківська, Струмінська (ЛКС) — Федаківна, Ліщинська (УССК) 4:6, 6:1, 6:1.

З УСПІХІВ С. К. „РУСЬ“ В УЖГОРОДІ.

В останньому часі дружина копаного м'яча С. К. „Русь“ в Ужгороді мала великі успіхи на зеленій мураві. В дні 21. 5. розіграла „Русь“ свій найважливіший матч за мистецтво Підкарпатської Русі з ужгородським Ч. С. К., який вирішила у свою користь 7:3 (3:2), при чому два голи стрілив Кобзар. Після цієї перемоги „Русь“ здобула 7 пунктів і перше місце в таблиці. Описав грали ще „Русь“ побіжно з мукачівським „Слованом“ (26. 5.) і в Хусті зі С. К. Хуст (28. 5.), так, що після цих перемог наша дружина здобула остаточно мистецтво Підкарпатської Русі.

Великим успіхом слід також уважати ремісовий післяд змагань „Руси“ з професіональним клубом І. чеської ліги „Находом“, що відбуває тепер поїздку по Словаччині і Закарпатті. Змагання „Находу“ з „Русю“ відбулися в неділю 26. 6. і закінчилися 3:3 (3:1). Закарпатська преса хвалить знову добру форму Кобзара, який стрілив другого голя для своєї дружини. Видців було 1.500.

А вже найбільшим успіхом треба вважати високоцифрову виграну „Руси“ з мистцем Словаччини „Братиславою“ 5:1 (1:1). Змагання ці відбулися в неділю 3. ц. м. за мистецтво Словаччини і стигнули на грище „Руси“ 2.500 видців, число як на Ужгород, рекордне. Кобзар був знову героєм дня, бо стрілив ефективно те чотири голи (другий і третій), але й до того два інші голи в його подання. Не диво, що ованім публіка честь „Руси“ не було кінця.

В цю неділю (10. 7.) грає „Русь“ з С. К. „Братиславою“ відплатні змагання в Братиславі. Є плена надія, що цюгоричне мистецтво Словаччини здобуде „Русь“, бо „Братислава“ мусіла виграти принаймні 5:0, щоб випередити нашу дружину. А такого вислідку „Братислава“ хіба не osiągne.

ЗАЛЕГЛА ПРЕНУМЕРАТА ПО СТАРІЙ ЦІНІ
ЦЕ Є ЗОЛ. 5.— МІСЯЧНО.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Е. Ярославський і Д-р С. Я.: КРАПНА СОНЯ І РАДОСТИ. Історія старинної Греції. Вид. „Самосвіт“ Червень 1932. Ціна 40 сот.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТ. НАУК. ВІСНИК, кн. VII, липень. Зміст: Е. Мамлюк: Уривок; Спізнений май; О. Ольжак: Монастир; Страшний суд; В. А-ий: Як прімає поезія; Ю. Ліви: Дорога до Чигирини; У. Самчук: Кулак; Д. Паліні: Д-р Бєруг; М. Закаринський: З боїв УСС-ів на Лисоні; Е. Мамлюк: Українська література в світі сучасності; Д. Про: актуальні річі; І. Огієнко: Століття першої української граматики; Дві втрати; К-ський: Новий „програма української політики“; М. Л. і С. С.: З пресового файлу.

НОВА ХАТА, журнал для племіння домашньої культури. Липень-серпень. Ч. 7—8. Зміст: Марія Р. Жонка. М. Нижанківська: Космачке весілля. М. Нижанківська: Концерт Марії Соки. І. Г.: Молода жінка в ділоку світу. Е.: Кріза й вигляд жінки. Джон Голдсворс: Санта-Ліція. С. Савицька: На маргінесі загальних зборів двох жіночих кооператив у Львові. Скільки дітей. Д-р Софія Парфанович: Овочі і городина — необхідні вітальні засоби. Ярослав Коваль: Фотографічні міркування. Н. Чужа: Анджеліка Кауфман. Виставка сучасної української графіки. Ріжні вісти. Надійка: Літні дівка. Л. В. Лешо про жіночий спорт. Гайди Шарф: Вона не може. Листування редакції та адміністрації з нашого досвіду. Цікавий експеримент оразів Евангелі. Д-р Е. Дурделло: Косметичний порадник. Михайло Островська: Проекти сервісів. Біографія. Ручні роботи. Надійка: Ідемо на вакації. Модя. Приписи сміху конфітур. — Ілюстрації: Жинка. Н. Нижанківська: Звільна музика. Перед вітатером. Марія Соки. А. Петрович: Театральний костюм. На Спас. О. Сакхемас: Ілюстрація до книжки. Я. Музика: Копі. А. Кауфман: Виставка. М. Бутонч: Бубанки звісі заки кругом і об'їдеш. М. Скубов: Weekendhouse. Арт. Дзєвич: Серія мокка, проекти тарілок, чайний сервіс. Ціна 3 зол.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам для ЛВЛ 1932 за масло експортне та десертне пріма 200 зол. м літру молока 19—20 сот., літру сметани 0-90 зол. м літру 3-60—3-70 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Кіно.

АПОЛЬО: „Вогнище“ (з Джоном Болсом).

КАСІНО: „Королева підземелля“ (Дж. Грєвфорт).

КОПЕРНИК: „Капітан Гвелен“ (Гейр. Купер). „Макабіада“ та „Джозефіна Бейкер із своєю трупою“.

ЛЕВ: „Князь Дракула“.

МАРУСЕНЬКА: „Капітан Гвелен“ (Гейр. Купер). „Макабіада“ та „Джозефіна Бейкер із своєю трупою“.

МІРАЖ: „Хатина дядька Тіма“.

ОАЗА: „Як надійде північ“.

ПАН: „На захомі без змін“.

ПАЛЯС: „На дворі короля Артура“.

ПАСАЖ: „Сталева лодина“ та додатки.

ПРОМІНЬ: „Жінка в батрянині“.

СОНЦЕ: Гарі Піль і Чаплін.

СТИЛЕВЕ: „Трьох з бензинової стації“.

УТІХА: „Панамські пірати“ (обі серії).

ХІМЕРА: „Любовна пригода“ (Альберт Прежан).

Закордонне радіо.

Субота, 9. липня 1932.

Кенігсберг (217.1) 11.30 Попул. концерт. Лайпціг (259.3) 17.00 Концерт. Братислава (263.8) 14.30 Попул. концерт. Гільверзум (296.1) 11.40, 17.40 Легка музика. Бреслав (325) 13.05, 14.05, 18.30 Грам. плити. Талін (298.3) 21.00 Нова танкова музика. Брно (341.7) 18.25 Речіталі пінст. Штутгарт (360.6) 13.00, 14.45, 17.00 Концерт. Гельсінгфорс (368.1) 18.40, 20.00 Концерт. Рим (441.2) 12.45, 17.45 Попул. музика. 20.45 „Маркен“ оп. Прага (488.6)

12.30 Концерт, Брюсея (509.3) 12.00, 17.00 18.30 Концерт, Вілень 1517.2) 11.30, 16.15 Концерт, 19.30 На двох фортеп'янах, Міхен (532.9) 19.25 Вагнерівський вечір, Будапешт (550.5) 17.00, 20.00 Концерт, Харків (937.5) 15.00, 20.00 Концерт, Ленінград (1000) 14.30, 18.30, 20.00 Концерт, Кенігсвустергаузен (1634.9) 14.00 Трансм. з Берліна, 16.00 Перехід через Альпи перед 500 роками, 18.30 Наукові досліді і героїство, Париж (1724.1), 12.00, 20.00, 21.30 Грам. плити.

Львівське радіо.

Субота, 9. липня 1932.

11.58 Час, 12.10 Вісти з преси, 12.20, 12.45, 15.10, 22.00 Грам. плити, 12.40 Метер. комунікат, 15.00 Господ. комунікат, 15.40 Авдіція для дітей, 16.05 Музика для дітей, 16.35 Грам. плити і Сільва ре-рум, 16.45 Про романтичну музику — відчит, 17.00, 20.00, 22.05 Трансмисії з Варшави, 19.15 Вєсячина, 19.35 Прес. комунікат, 19.45 Чому читаємо красне письменство? відч.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Виділ Українського Інституту для дівчат у Перемислі прийме в шкільнім році 1932-33 до Інституту 200 учениць. Умови: оплата місячна 80 зол., прохання подати на ім'я Виділу, Перемисль, Татарська 4 до 25. липня ц. р. Прохання батьків, які мають довг в Інституті, Виділу розглядати не буде. — Д-р Загайкевич, голова, Мг. Навроцький, секретар. 1-1

За згодою Кураторії буде утворена в ділової гуманістичній гімназії Р. Ш. у Львові, Театинська 10 з новим шкільним роком 1932-33 трета (III) гімназії, класа. Вступні іспити відбудуться перед фєріями в дні 14. і 15. липня, а по фєріях дня 1. вересня в год. 10. перед пол. Зголошення до іспиту приймає Управа гімназії до 11. липня ц. р. від 10—11. год. передполуднем. 14 3-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ГОДИННИКИ ПОДЕШЕВІЛИ! Купуйте, направляйте у фірмі: Домбровський-Розважєвський, Академічна 2. 1933 7-7

МАШИНА до писання українсько-польська оказійно продається. Генріх Мєдлер, Львів, пл. Смольки ч. 1. 20 2-3

ЯНІВ біля Львова — дуже гарний дім з будинками 4 покої, кухні, веранди, город 400 сажнів — 2000 доларів, Ігнат. Львів, Куркова 24. 27 1-2

ПРОДАМ половину кам'яниці за 52.000 зол. Дохід нетто 5.200, вклав 33.000, мешкання вільне. Лісна 19. м. 15. від 3-го — без посередників. 29 1-3

ГРМОФОНИ, ПЛИТИ, МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ, з таким бір плит ГРМОФОНОВИХ УКРАЇНСЬКИХ та інших. Ціни фабричні. — Найбільший асортимент. Гурт. Л. Гуттерер, Львів, Сикстуська 191Д. Деталь

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів. Ринок 10